

Holberg – til tiden

Tale ved åbningsreception torsdag 8. maj 2014

Peter Christensen Teilmann, direktør, Teatermuseum i Hofteatret

Velkommen alle sammen til åbningen af udstillingen Holberg – til tiden. Mit navn er Peter Christensen Teilmann, jeg er direktør for Teatermuseum i Hofteatret.

Dog den seneste tid burde navnet nok have være Vielgeschrey Teilmann, hovedperson i en komedie af Holberg. I ved ham fra Den Stundesløse, der kommer ind på scenen og ser ud som om han er på vej flere steder hen samtidig; farten fra den ene retning har ikke forladt ham, før han allerede er på vej i den næste” som Erik A. Nielsen så rammende siger det.

Vielgeschrey fik udrettet lige så lidt som han havde alt for travlt til at opdage det. Jeg tror dog godt jeg tør tillade mig at sige at vi har fået udrettet en del her på museet i den sidste tid og i lang tid før det. Det er langt fra min fortjeneste, men skyldes alle gode kræfter i huset og uden for. Og det skal jeg vende tilbage til.

Udstillingen består af flere elementer med de ti lydtableauer og animationsfilmen i cafe- og foyeområdet som det kunstneriske hovedstykke, og den øvrige udstilling i sidegangene og montrene som understøttende historiske sidestykker.

Jeg skal ikke bruge jeres tid på at motivere hvorfor Holberg som sådan er aktuel og relevant at lave udstilling om i 2014. Det kan I læse mere om i det katalog eller rettere sagt den **cd-bog**, som følger udstillingen og som I hver især får et eksemplar med hjem af i dag.

Vigtigere er det nemlig at fortælle lidt om, hvad udstillingen vil med Holberg og hvordan det er gjort.

Ludvig Holbergs liv, levned, tanker og værker havde mange brændpunkter og brudflader, som var 1700-tallets på godt og ondt – og som også er forbløffende aktuelle i vores tid. Holberg var en kulturbærer i den enevældige 1700-talskultur, men han blev også på en række afgørende punkter en tidlig frontløber for den samfundsudvikling, som førte enevælde-kulturen i retning af det moderne demokratiske samfund.

Den dobbelte tendens i Holbergs forfatterskab vil vi gerne omsætte et lille stykke kunstnerisk og museumsfaglig udstillingsformidling. Og det er som udgangspunkt sket ved lignende dobbeltgreb.

Vi viser på traditionel vis den kanoniserede klassiker, som især Holbergs komedier udgør. Det sker gennem en række små ophængningstableauer i sidegangene og her nede bagest i salen. Ud af hvert lille tableau vokser en lille historie, et lille teater- eller kulturhistorisk udblik, man kan læse sig til alt efter lyst og interesse.

Og så har vi med forskellige kunstnerisk greb hevet klassikeren Holberg ud af sine vant, kanoniserede sammenhænge og sat ham ind i en række forskellige moderne sammenhænge, ofte af hverdagslig karakter og fra det offentlige rum. Det gælder både for lydsiden, billedsiden og tekstsiden.

Det tekstmateriale, der ligger bag det er for en dels vedkommende bearbejdet af Thomas Holmbäck til den digitale og visuelle collage, I mødte ved indgangen til cafeen. Tekstmaterialet kommer også til at indgå i det undervisningsmateriale, vi udarbejder som optakt til næste skoleår.

Inde i foyeren finder I udstillingen ser man også tegner og forfatter Boris Boll-Johansens animationsfilm for børn og voksne børn, hvor den historiske Holberg ses og forstås med et skævt blik og forklares med underfundige ord og tegninger anno 2014.

Og rundt i hele foyerområdet finder I så de 10 lydtableauer, som også er ført over i cd-bogen.

Cd-bogen hedder som udstillingen Holberg – til tiden, men har undertitlen Holberg remixet i lyd og billeder, fordi den ene del af den og selve cd'en er direkte forbundet med de ti lyd-tableauer, I ser i foyeren.

Det er et kunstnerisk remix, et aktualiseret møde mellem historien og nutiden, mellem nutidige kunstneriske udtryk og Teatermuseet i Hofteatrets omfattende lyd- og billedarkiver. Scener fra Holbergs komedier blandes med andre dele af hans enorme forfatterskab og sættes ind i nutidige hverdagsituationer fra det offentlige rum. Tilsvarende samstemmer moderne musikalske udtryk, foruden reallyde fra forskellige genkendelige sammenhænge af i dag, med forskellige musikalske og sceniske lydbilleder af historisk karakter.

Komponisten **Hans Sydow** har taget udgangspunkt i historisk viden om Holbergs forhold til musik, sådan som det er formidlet ikke mindst af barokmusiker og musikhistoriker **Frode Thorson** fra Bergen. Sydow har gjort konkret brug af Holbergs gode ven, hofkomponisten **Johan Adolph Scheibes** sørgesange ved Kong Frederik V's død i 1766 (lige op til åbningen af Hofteatret), og **Axel Grandjeans** udgivelse fra 1880'erne med noter om og noder til folkelig musik anvendt i Holbergs komedier. Grandjeans publikation hedder "Traditionel Musik til Ludvig Holbergs Komedier" og indgik i tredje og sidste bind af den såkaldte *Jubeludgave af Ludvig Holbergs Comoedier* (1883-88), der udkom som led i den store fejring i 1884 af 200-året for Holbergs fødsel.

Sydow trækker også på komponisten **Edvard Griegs** berømte *Holberg Suite*, som også er fra 1884, og er et stykke romantisk musik, hvis titel i sig selv indikerer et møde mellem historien og Griegs nutid: *Fra Holbergs tid – Suite i gammel stil*. I Sydows arrangement omkring Holbergs Jeppe er Griegs komposition, som oprindeligt var skrevet for klaver og siden blev arrangeret for strygeorkester, ført tilbage til Holbergs tid og arrangeret for de instrumenter, Holberg selv kendte og så vidt vides spillede på: violin (**Anne Eltard**), fløjte (**Toke Lund Christiansen**) og cello (**Peter Morrison**). Den orkestrering er ført igennem hele udstillingen. Overalt har Sydow så igen komponeret og spillet det instrumentale set-up ind i regulære nutidige elektroniske arrangementer.

I alle ti lydbilleder er sanger og skuespiller **Ulle Bjørn Bengtsson** den gennemgående stemme. Bengtsson synger, rapper og reciterer sig gennem Holbergs univers. Alt er baseret på et bredt og tematisk udvalg af tekster fra mange forskellige hjørner af Holbergs forfatterskab, selvfølgelig med komedieteksterne i centrum, redigeret undertegnede. Ind i mellem høres pludselig kendte og kanoniserede skuespillere som **Poul Reumert, Osvald Helmuth, Bodil Ipsen, Poul Hagen, Ebbe Rode** og helt frem til **Cecilie Stenspil** i rollen som Pernille i Folketeatrets *Den Stundesløse*, 2014.

Billedcollagerne står grafisk designer **Christina Ann Sydow** for. billedcollagerne bygger overalt på tegninger og billeder fra sceniske opførelser af Holbergkomedierne gennem hundrede år, som findes i Teatermuseet i Hofteatrets arkiver, som så er arbejdet sammen med nutidige billeder og portrætter fra forskellige offentlige rum og sammenhænge i vores tid.

Det her er langt fra et ukendt greb på historisk materiale i museumsverdenen. Men det er helt sikkert ikke set eller hørt før på den her måde. Vi har overvejet andre greb, fx det man kalder *reenactment*, hvor man arbejder ud fra muligheden af at repræsentere et historisk stof gennem genskabelse og genoplevelse af de historiske – eller illusionen om de historiske sammenhænge, som fx Holbergs komedier indgik i.

Det er et dødfødt projekt af flere grunde. Det ville det kræve et vingefang, som slet ikke findes her. Dels er fx Holbergs komedier, både hans egne og eftertidens tolkninger heraf fyldt med anakronismer og mere eller mindre frie tolkninger af hvordan tingene i virkeligheden var – det er det, der i vores verden camoufleres med udtrykket 'efter traditionen'.

Men den egentlige grund er, at vi gerne vil tegne de historiske perspektiver og deres aktualitet op ved at sætte Holberg ind i vores tid og vise sammenhængen.

Her er Holberg ikke reenacted – han er remixet i lyd og billeder. For vi vil gerne bringe Holberg frem, så det kan ses og høres, både hvor jordnær og visionær han var, hvor aktuell han er i vores tid – sådan som han var det i sin egen tid.

I lydtableau nr. 08 **Magt og afmagt**, er flere af de af Holbergs komediefigurer som fx **Herman von Bremen** alias *Den politiske Kandestøber*, der kæmper med magtens dilemmaer og afmagtens kvaler, på besøg i **Folketingssalen**, da **Jakob Haugaard** holdt sin første tale fra Folketingets talerstol. Lige så chokerende det var for den politiske offentlighed, at en skælm og satiriker som Haugaard faktisk opnåede valg til Folketinget, lige så overrumpende blev den parlamentariske kultur for Haugaard selv.

På lydsiden har vi forstærket det visionære kaos, der hersker rundt omkring kandestøberen. Og det har vi gjort ved at se på, hvad han gør, frem for hvad han siger. Hvordan det?

Det gøres ved hjælp af Holbergs enestående regibemærkninger. Regibemærkninger angiver jo ellers blot og ind i mellem hvad en person skal gøre og eventuelt antyder hvilken stemning han skal angive.

Men Holbergs regibemærkninger i fx *Den politiske Kandestøber* er det rene musik, hvis man skærer dem ud og sætter dem sammen i en sangtekst. Og det er hvad vi har gjort her.

Men tilbage til Haugaard. Han anede nok sin skæbne, da han i sin første tale citerede den kommunistiske arbejderdigter fra 1970'erne, **Carl Scharnberg**: ”Det nye sker, når den der altid er tiltænkt tilskuers rolle begynder at blande sig”.

Det blev et varsel om, hvad der *ikke* lykkes i Haugaards indtagelse af en magtposition.

Problemstillingen er interessant også på en anden led. Da Jan Gintberg forleden var på Kant med Folketinget, var et gennemgående tema FT-medlemmernes brug af de sociale medier. Lars Løkke var den seriøse kritiker af medlemmernes brug af fx twitter osv. mens de er i funktion som magthavende politikere. HVORFOR?

Fordi som han sagde: DE gør ikke bare verden til tilskuere til magtens beslutningsproces, de gør sig selv til tilskuere til de handlinger, de skal have ansvar for.

På Christina Ann Sydows billedcollage står en ligestillet med Haugaard, nemlig den politiske kandestøber, Herman von Bremen, nede i salen og lytter. Herman kæmper med sit eget ønske om at få politisk indflydelse og mod sin egen evne til at udøve den. Men han har som en anden Haugaard fra først til sidst en – ubrugelig – indsigt i magtens væsen: ”Den som ikke kan forstille sig, kan ikke regere”.

Magt og penge hænger sammen – også i komedien. I Melampe lyder det: “... Men det er Ulycken, at vi Bønder blir aldrig meer end det vi er. Vi skal gaae i Krig og sætte Arme og Been til for en Lieutenant at blive Capteen, og en Capteen at blive Øverst, men vi bliver de samme. Det gaaer der til ligesom i Skackspill: Bønderne maae opofres, at Officererne kand komme frem.”

Hvad er det aktuelle eksempel. Det henter man i de store virksomheder og i statsforvaltningen. Har du den øverste magt, så belønnes du for at spare. Det er altså ikke bare et ledelsesansvar, men noget man som leder direkte skal spekulere i.

Den adm. Direktør hos DBS skal gennemføre noget, der lyder godt og er godt for virksomheden, nemlig planen ”Et sundt DSB”. Det betyder at skal spare 600 mio. kr primært ved fyringer af dem nederst i systemet (ikke de eksterne konsulenter). Gør han det har han ike blot løst den opgave han er ansat til, han belønnes også en bonus på 4,5 mio. kr – svarende til en årsløn.

Ytringsfrihed og selvcensur

Niels Klim er historien om Niels, der efter 10 års studier i København på det ene universitet, der fandtes på den tid i det dansk-norske dobbeltmonarki, vender hjem til Bergen, Holbergs fødeby, og falder ned gennem et hul i bjerget uden for byen. Niels lander på planeten Nazar, der kredser rundt i jordens indre. Her møder han det ene mere mærkelige samfund efter det andet, bl.a. træernes og fornuftens ideelle land Potu (utop(i)), intolerancens land Mardak (Da(n)mark) og pruttelandet Pyglossia. *Klim* handler blandt andet om mødet mellem en meningsmager som Niels og hans møde med forskellige samfund og offentlighedsforståelser. Ikke mindst forståelsen af ytringsfrihed og tolerance – og modbegrebet intolerance. I det utopiske land Potu praktiseres tolerancebegrebet med en vis konsekvens: Her er der dødsstraf for at gøre udfald mod andres tro og religion.

Den værste intolerance møder Klim hos indbyggerne i det land, som ved navn ligner Danmark: Mardak. Tolerancen er noget, vi nu om dage synes at være enige om som en bærende værdi i samfundet.

Men tolerance kan være vanskelig at praktisere: Udviser man tolerance ved at kræve og forlange den af andre? Holberg praktiserede et raffineret tolerancebegreb: Han brugte det netop ikke, som han ellers koketterer med, direkte forkyndende; han gik ikke rundt og råbte på tolerance, sådan som hans uheldige hovedperson Niels Klim ellers gør. Den egentligt åbensindede og videbegærlige verdenserobreren Niels ender som intolerancens kyniske og diktatoriske inkarnation. Det straffes han for, og så er hans dage på planeten Nazar talte.

Da **Gladsaxe Teater** og brødrene Claus og Kaspar Rostrup i 1973 omdannede *Niels Klim* til teater satte de datidens dannede publikumskultur på prøve ved at trække dem gennem en omgang totalteater, som ikke var set før i Danmark. Hele Gladsaxe teaters store rum var taget i brug, som teaterformen kræver, idet man nedbrød den traditionelle adskillelse mellem scene og sal. Fra start til slut blev publikum bombarderet med syns- og sanseindtryk, personer, der fløj gennem luften, fantasifulde levende væsener: træer og aber samt lyd, farver, lys og musik. I de 2 første akter af forestillingen sad publikum på bænke placeret omkring en kæmpemæssig korsformet spilleplads, men i sidste akt måtte tilskuerne vandre rundt mellem de agerende og være en del af Quamas befolkning. De måtte på egen krop opleve Klims magtovertagelse og senere folkets oprør, og blive jaget rundt af heste, vogne og andet godt. Her var der virkelig tale om fysisk involvering af publikum og med tilskuere på scenen, noget man ikke havde set siden 1720'erne på Holbergs eget teater, Lille Grønnegade Teatret

Aktuelle eksempler på ytringsfrihedens paradoks: man slår hinanden i hovederne med den og kan ikke høre hvad hinanden siger: Fløjtesagen 1. Maj og Yahya Hassan og svensk kritik: øv selvcensur – do. Leif Petersens rene ord for pengene fra 1973.

Køn og kvinder der styrer

Udstillingens lydtableau nr. 03, **Holberg i dameselskab** er bygget op om en berømt farvelagt tegning af Vilhelm Marstrand: "Holberg i Dameselskab". Holberg, der havde nogle meget progressive og fremsynede synspunkter på kønnenes ligestilling har forladt **Vilhelm Marstrands** dameselskab og taget på besøg i et moderne kvindeselskab i 1970'ernes **Femølejr**.

I det hele taget er Holbergs komedier fyldt med stærke kvinder og slatne mænd.

En komedie som *Den Stundesløse* er med sin altid rammende tragikomiske tematisering af indbildt travlhed og ynkeligt kærlighedsliv måske mere aktuell end nogensinde. Da Folketeatret satte *Den Stundesløse* på scenen i foråret 2014 gik den rent ind hos både gamle og unge. Den Stundesløse Vielgeschrey har hverken stunder at leve eller at ligge hos nogen, til trods for at han har Pernille gående rundt om sig hele tiden.

Den Stundesløse synes langt hen at være et moderne, til dels absurdistisk menneske – fordi han tager selv det meningsløse alvorligt og lader sin viden om sig selv i verden være fyldt med vankelmod og vægelsind. Vielgeschrey appellerer hele tiden til sin egen myndighed og fornuft, men han er fanget i sine egne lidenskabelige følelser og selvpåførte umyndighed.

Sådanne ting kan den klassisk skolede skuespiller netop spille på. Og det er med til at forklare, at skuespillere som **Jørgen Reenberg** (Det Kongelige Teater 1973), **Arne Hansen** (Det Kongelige Teater 1989), **Henning Jensen** (Grønnegaards Teatret 20xx) og senest **Henrik Kofoed** (Folketeatret 2014; se billedcollagen her i karnappen) på hver deres måde blev så vellykkede og sjove Vielgeschrey-figurer. Omvendt er det heller ikke mærkeligt, at mere moderne sindede skuespillere med de komiske nerver uden på tøjet, som **Erik Wedersøe**, **Kjeld Petersen** – 1960'ernes danske modvar på Jack Lemmon – og **Claus Ryskjær** ikke lykkedes så godt med eller helt måtte opgive at spille Vielgeschrey.

Pernille er en historie for sig. Pernille er ikke mindst i en moderne version som Cecilie Stenspils indbegrebet af Holbergs behandling af kvindekønnet i komedierne. Der er alt for meget menneskelighed, eroskraft og vilter intelligens hos kvinder som Marthe, Lucretia og Pernille og Zille Hans Dotter til, at de er **latterlige** nok til at blive centrale komediemennesker. – Og præcis det kom Holberg i egen person (i skikkelse af Klaus Bondam) på scenen og meddelte Marthe i slutningen af forestillingen **Absolut Holberg** på GrønnegaardsTeatret 2000.

Ægteskab og utroskab og tabuets komik

Holbergs refleksioner over ægteskabet forbindes ofte med hans kvindesyn – og med god grund, for han forbinder ofte de to ting selv. Han taler ofte mod det første og for det andet, men han er også fanget med begge ben og sit køn i en tid, hvor forsørgelsespligter og menneskerettigheder endnu ikke overhovedet var i nærheden af vores verdensopfattelse.

Holberg har faktisk mange nuancerede overvejelser over ulemper såvel som fordele ved fornuftsægteskabet, hvor man tilnærmer sig hinanden over tid, men hele tiden skaber rum omkring sig selv og den anden. *Naturens og Folkerettens kundskab* handler i høj grad om borgerrettigheder og statsret. I *Naturretten*, som den også kaldes i daglig tale, er der hele kapitler om ægteskabet som etisk, moralsk, historisk og samfundspolitisk institution.

Komedier handler som ægteskaber ofte om penge og sex, om økonomi og erotik. Magt og sex hænger sammen som ægteskab og utroskab kan gøre det. Og det er tabuet, der binder dem sammen.

Holbergs hovedfigurer, fx *Den Stundesløse*, frygter for deres penge eller er bange for erotikken – og derfor har de så forkvaklet et forhold til ægteskabet.

MEN der er ofte i komediernes ellers ofte lykkelige slutning i kærlighedsægteskaber nogle mørke punkter, der gør os opmærksomme på, at det der belyses er noget mere grundlæggende menneskeligt end blot ægteskabet som leveform og samfundsnorm: Det, der kritiseres først og sidst er menneskelig vanetænkning og selvforskyldt umyndighed. Kant sagde i 1700-tallet: Hav mod til at vide!

Holberg sagde før ham: Hav mod til at være – i dig selv og i ægteskabet, hvis du indgår det. Forbliv altid en smule ugift, eller forgiftes du og dit ægteskab med. Forbliv dig selv – ikke blot af hensyn til dig selv, men fx af hensyn til ægteskabet som leveform og samfundsinstitution.

En komedie som *Den Stundesløse* er med sin altid rammende tragikomiske tematisering af ind-

bildt travlhed og ynkeligt kærlighedsliv måske mere aktuell end nogensinde. Da Folketeatret satte *Den Stundesløse* på scenen i foråret 2014 gik den rent ind hos både gamle og unge. Den Stundesløse Vielgeschrey har hverken stunder at leve eller at ligge hos nogen, til trods for at han har Pernille gående rundt om sig hele tiden.

En enkelt gang har teatret vendt om på **kønsrollerne**. Da Det Kongelige Teater og Anna Novovic satte *Den Stundesløse* på scenen i 2003 havde hovedfiguren nu skiftet køn, men for så vidt ikke stand; hun var nu blevet en moderne karrierekvinde. Hun er og forbliver ugift og efterlades alene tilbage på scenen – præcis som Vielgeschrey hos Holberg. Men denne moderne tolkning af karrierekvinden havde vel at mærke samme ideologi som hos Holberg.

Karrierekvinden efterlades i denne fortolkning i verdens udkant, alene og ensom, men ikke fordi hun selv er ugift eller vil tvinge sin datter til et ægteskab baseret på andet end kærlighed – men **fordi hun ikke tør kende sig selv**.

Noget tilsvarende gælder Holbergs hovedværk, *Jeppe på Bjerget* fra 1722. Nogle af de seneste årtiers iscenesættelser af *Jeppe på Bjerget* som den dansk-svenske instruktør Staffan Valdemar Holm og danske Ole Bornedal handlede i udpræget grad om, hvad ægteskabet gør ved mennesker, hvis de om ikke i økonomisk men i eksistentiel forstand har ladet sig selv tvangsindskrive i det.

Helt indfanget i det, står en sådan nutidig Jeppe tilbage som en person, der er fanget i den blinde vinkel mellem forvandlingshistorien og hverdagshistorien, og som nok drives socialpolitisk gæk med (det er historien om at blive gjort til grin som baron for en dag); men hvis væsentlige og potentielt komiske tragedie er, at han ikke kender sig selv, fordi han ikke for alvor er kendt og elsket af andre eller en anden. Helvede er, siger Jeppe i Ole Bornedals *Jeppe!* (2002) med sin kone stående ved siden af – Helvede er, at ”ingen kender dig, og der er heller ingen, der har lyst til at vide hvem du er”.

Den historiske og den senere Jeppe er tildelt et helt lille læsehjørne herude på sidegangen ud mod Ridebanen. Jeg vil her gerne føre temaet og ægteskab osv. lidt videre:

Det er slående, hvordan de forskellige moderne iscenesættelser af de kendte komedier som DS og JPB ligesom opdaterer og ekspliciterer det eller laver kunstneriske bearbejdnings af de tabuer omkring økonomi, seksualitet og samliv, som i den grad er tilstede som komisk materiale i Holbergs komedier.

Med fx Thomas Bo Larsen og Ole Bornedals Jeppe er det virkelig slående, hvordan det der siges som komisk og eufemistisk omskrevne replikker i Holbergs tekst på en gang både fastholdes som komiske replikker og så samtidigt skærer rent igennem og trækker sløret fra:

I Holbergs univers lever man tæt og tæt forbundet bl.a. også pga de sociale forhold. I en komedie som Jeppe er det et mere åbent og urbant dagligliv, hvor man måske fordi man ikke fysisk lever så tæt med hinanden i det daglige, bedre kan leve med tabuer og hvide løgne omkring ægteskabet og utroskabet.

MEN samtidigt bliver det også brugt til at eksplicitere tabuet og den hvides løgns specielle karakter: man bygger hvide løgne op omkring tabuer og op omkring sin egen handling og erkendelse for at beskytte sig selv – og, tror man, af hensyn til den anden. Og det er en meget avanceret måde at gøre hinanden til gidsler i hinandens liv på.

Så ER DET HELDIGT, at vi har nogle moderne komediefigurer som Thomas Bo Larsens Jeppe, der viser os hvor meget komik og komisk erkendelsesmateriale, der i det mest ømtålelige.

Komedien har, når den følger med tiden, sin helt egen måde at illustrere for os, at visdom består i at vide, hvad man gør ved det, man ved.

SLUTORD

Hele udstillingsprojektet **Holberg – til tiden** lanceres i anledning af markeringen i foråret 2014 af 200-året for ophøret af det dansk-norske dobbeltmonarki, som Holberg blev født og levede hele sit liv under.

Det hele var ikke blevet til hvad det er, var det ikke for et frugtbart samarbejde med de nævnte kunstnere og med Folkeuniversitetet Aarhus, Emdrup, Herning.

Og alt var intet blevet til, var det ikke for den helt afgørende støtte Teatermuseet i Hofteatret har fået fra Statens Kunstfonds Tonekunstudvalg, Augustinus Fonden og i særdeleshed A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Sidstnævnte reagerede hurtigt og generøst og gjorde det muligt at producere en udstilling af det her format som normalt ville kræve væsentlig længere produktionstid og flere arbejdskræfter.

Tak til alle i huset, og jeg må særligt fremhæve Per Romerdal for hans vedholdende og rolige arbejde mod målet.

Endelig vil jeg gerne sige til tak til min kone for på **rigtig** mange måder at være et levende dagligt eksempel på en stærk, humoristisk og intelligent kvinde som hos Holberg, og som man og manden må være oppe på beatet for at være med. Og til mine børn ... og til min hest ..nånej

Vi takker i det hele taget bare alle og enhver, der har medvirket til og muliggjort hele udstillingsprojektet **Holberg – til tiden**.

